

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

MARIESTAD, platsen för Turistkonferensen 22-23 maj. — FOTO. G. EWALD, ALINGSÅS. — Se text å sid. 541.

23:DJE ÅRG.

DEN 21 MAJ 1922

N:o 34.

foto. Jäger, Sölm.

Klöhn Sjöberg, Gjö.

H. Pleijel

Med innevarande läsårs utgång faller professorn i väg- och brobyggnadslära vid Tekniska högskolan, sedan år 1909 tillika högskolans rektor, civilingenjören Carl Jakob Magnell, för åldersstrecket. Epokgörande har den utveckling varit, som högskolan under hans rektorat genomgått. Icke blott att högskolan därunder inflyttat i ett nytt palats med tidsenliga laboratorier och lärosalar. Den har och försetts med en utrustning med lärarekrafter, varigenom den kan upptaga tävlan med de främsta tekniska högskolor i utlandet. Med tacksamma välönskningar följer högskolan och de från densamma utgångna lärjungarne sin nu till ett välförtjänt otium sig tillbakadragande rektor.

Till hans efterträdare som Tekniska högskolans närmaste styresman har utsetts professorn, fil. doktor Henning Pleijel.

Henning Bernhard Mathias Pleijel är född i Vimmerby den 5 juli 1873 samt son till gymnastikdirektören, underlöjtnanten Anders Wilhelm Pleijel och hans maka Laura Emilia Rosin. Fädernesläkten kan följas tillbaka till jordbrukaren i Bästuhult i Barkeryds socken av Jönköpings län Sven Månsson, vilken i sitt giftermål med Margareta Bergstedt, en kusin till den i adligt stånd upphöjde statssekreteraren Eric Bergstedt, hade två söner, som båda läto inskriva sig vid musiken vid Smålands husarregemente och av vilken den ene, Anders, utbytte sitt fädernearvda namn mot det mera musikaliskt klingande Pleijel. Stabstrumpetaren Anders Pleijel blev stamfader för en numera rätt talrik släkt; Henning Pleijel är en av hans sonsöner.

Efter att år 1891 ha avlagt mogenhetsexamen vid Västerviks högre realläroverk, där fadern 1884 blivit gymnastiklärare, sökte Pleijel 1892 anställning vid telegrafverket och började samtidigt studier vid Stockholms högskola, vilka han bedrev med den framgång, att han år 1904 kunde avslugga filosofie licentiatexamen vid Uppsala universitet och två år senare förvärva filosofisk doktorsgrad på en avhandling med titel "Beräkning av motstånd och självinduktion hos ledare omgivna med metallmantel". Samma år (1906) förordnades han till docent i mekanik och matematisk fysik i Uppsala.

Pleijel hade emellertid samtidigt fortsatt att vara verksam som tjänsteman inom telegrafverket, där han år 1898 blivit befordrad till ordinarie assistent, sedan 1896 tjänstgjorde som lärare vid verkets undervisningsanstalt och år 1900 förordnats till föreståndare för dess provningsanstalt. Sin läraretjänstgöring lämnade han dock år 1909, för att helt ägna sig åt provningsanstalten, vilken under denna tid av sjudande utveckling särskilt på telefonteknikens område snart tog hela hans arbetskraft i anspråk. De stora tjänster Pleijel härvid var i tillfälle att göra telegrafverket framhölls kraftigt i den framställning till 1912 års riksdag, genom vilken telegrafstyrelsen utverkade omdaning av föreståndareplatsen för provningsanstalten till professur. Den nuvarande föreståndarens oförtrotta arbete och stora kapacitet på sitt område har — hette det — visat sig vara av det största värde, vilket redan kunnat omsättas i direkta ekonomiska fördelar av stor omfattning. Sålunda hade det därigenom blivit möjligt att vid telegrafverkets verkstäder tillverka s. k. pupinstolar, vilka anbringas å långa telefonledningar för att öka telefoneringsmöjligheten utan att därför behöva öppöka kopparmängden pr kilometer. Endast den besparing koppar, som genom den första luftledningen av detta slag ernåddes, uppgick till omkring 150,000 kr. Även i kablar lyckades det med framgång utföra dessa anordningar. Under det att den firma, som inköpt patentet å pupinledningar för Europa — utom för Sverige, där patent tack vare just Pleijels vaksamhet och sakkunskap vägrats — fick betala icke

mindre än 1,000,000 förkrigsmark och dessutom utgiva 300,000 förkrigsmark i experimentkostnader, kunde, trots det att firman i fråga noga hemlighöll sina konstruktioner, den första vid det svenska telegrafverkets egna verkstäder enligt Pleijels beräkningar och anvisningar tillverkade pupinstolen omedelbart användas, och telegrafverket fick sålunda denna anordning färdig utan att betala ett öre i experimentkostnader.

Pupinseringen tillgär sålunda, att man på omkring var åttonde kilometer anbringar en spole av något över en decimeters diameter och därigenom åstadkommer självinduktion. Att telefonsamtal på svenska telefonledningar numera uppfattas så klart och tydligt är, som av det sagda inses, till mycket stor del Pleijels förtjänst. Man har sedermera i vårt land infört pupinsering även på järnledningar å kortare avstånd, t. ex. vid lokalsamtal mellan olika städer.

En direkt av Pleijel gjord upptäckning är den, som möjliggjort utväxlingen av tre samtal samtidigt på två telefonledningar. För detta ändamål erfordrades särskilda av honom konstruerade transformatorer och man fann sig med fördel kunna använda dubbletupplade ledningar mellan t. ex. Stockholm och Malmö och mellan Stockholm och Göteborg. Besparingarne härpå uppgingo blott år 1913 till icke mindre än 225,000 kr. Men ännu större var naturligtvis, särskilt under kristiden, vinsten för allmänheten, vars framkomstmöjligheter under då rådande överbelastning utan Pleijels upptäckning blivit ännu mer begränsade.

Sedermera har Pleijel, som i enlighet med nysnämnda framställning från och med år 1913 blev professor vid telegrafverket och i sammanhang därmed erhöi entledigande från sin docentur i Uppsala. Gjort telegrafverket synnerligen värdefulla tjänster särskilt i avseende på den nya kabeljordledningen mellan Göteborg och Stockholm, närmast motiverad av statsbanornas ifrågasatta elektrifiering, men dessutom av största betydelse till förebyggande av avbrott å ledningarna, samt i avseende på den trådlösa telegrafins införande i vårt land.

Redan året efter sitt tillträde av professuren vid telegrafverket övergick emellertid Pleijel till Tekniska högskolan, i det han mottog utnämning till en nyupprättad professur i teoretisk elektroteknik därstädes från och med 1914. I föl kallades han som en förberedelse till rektoratet att intaga prorektors ställning. Det är att förutse, att högskolan kommer att hämta rika frukter av hans organisatoriska talanger och administrativa förmåga, i vilka hänseenden han i intet avseende står tillbaka för sin företrädare.

Att här ingå på en närmare redogörelse för Pleijels omfattande vetenskapliga författarskap kan givetvis icke ifrågakomma. Han har emellertid, särskilt i facktidsskrifter, publicerat ett stort antal avhandlingar och uppsatser, behandlande mekaniska och elektriska frågor såväl på det teoretiska som på det praktiska området och giver ett synnerligen belysande exempel på, huru teori och praktik ömsesidigt förmå inverka befruktande på varandra. Det behöver icke sägas, att hans arbeten av olika slag även i utlandet tilldragit sig uppmärksamhet och blivit föremål för fackmännens erkännande.

Av mera allmänt intresse är hans för icke länge sedan i Tekniskt bibliotek offentliggjorda framställning av Einsteins mycket diskuterade relativitetsprinciper, som, utan att vända sig till den stora allmänheten, utgör ett försök att för matematiskt bildade klargöra hithörande problem.

Av Ingenjörsvetenskapsakademien är Pleijel ledamot allt sedan dess bildande och tillhör dess avdelning för elektrotekniska vetenskaper.

Sedan 1907 är han i äktenskap förenad med Eva Hilda Katarina Bergenström.

Till bilder å sid. 532.

Konung Gustafs återkomst till huvudstaden på morgonen den 13 maj formade sig till en utomordentligt vacker och stämningsfull högtidlighet och så gott som hela Stockholms befolkning hade samlats utanför Centralstationen och på vägen upp till Slottet för att hälsa konungen välkommen tillbaka efter utlandsvistelsen och den därunder inträffade olyckshändelsen, som tydligen varit av vida svårare karaktär än de första underrättelserna läto förmoda. Mottagandet hade givits officiell prägel och i anslutning härtill hade inne på stationen församlats diplomatiska kårens medlemmar, riksdagens talmän och ledamöter, chefer för styrelser, hov- och ämbetsmän samt medlemmar av olika kårer. På ytterperongen väntade den kungliga familjen och regeringens ledamöter, överståthållare Hederstierna och likställda dignitärer, när kontinentaltåget på minuten den angivna tiden gled in på stationen. Konungen såg påfallande trött ut och bar vänstra armen uppfäst men hälsade med sin sedvanliga vinnande hjärtlighet alla de närvarande. Redan medan han befann sig inne på stationen började hurraropen utifrån ljuda och när han äntligen med kronprinsen vid sin sida visade sig på trappan blottades på en gång alla huvuden i tyst vördnad. Direktör Theodor Holmberg trädde

21 Maj 1922. Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN •

Nº 34 HOGAKTUELL 18 - 23 MAJ 23 BUREARG

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 34. *Kliché: Sjöberg, Gbg.*
 I mörkerön dubbeltonfärg. "När bokskogen våras" en vacker skånsk vårbild av en skicklig och intressevad amatörfotograf, vice pastor Nils Broström, Löderup, som förut vid olika tillfällen insänt fotografiska bidrag vilka reproducerats som vignettbilder.

fram och höll med en över hela planen hörbar stämma ett av innerligaste vördnad, glädje och medkänsla präglat anförande, i vilket folkmassorna instämde med kraftiga hurrarop. Stockholms studentsångarförbund under musikdirektör Einar Ralfs ledning uppstämde så Kungssången, i vilken folkmassan spontant instämde och därefter "Hör oss Svea", varpå på konungens egen anmodan följde "Du gamla, du fria", även den unisont. Tillsammans med kronprinsen tog så konungen plats i en tvåspänd öppen landå, i vilken färdan upp till slottet företogs, alltifrån början och hela vägen under de mest intensiva leven och hurrarop från de troget väntande skarorna.

Hela dagen var staden iklädd sin rikaste flaggskrud och vårsolen lät också ovanligt nog detta år sina strålar flöda från en nästan molnfri himmel.

Omedelbart efter återkomsten till slottet hölls statsråd av konungen, som därvid återtog regeringen.

*

Alltsedan kronprinsessan Margarets död för två år sedan har frågan om anordnande av en begravningsplats för de icke regerande medlemmarna av den kungliga familjen varit under överläggning och valet har slutligen fallit på den utomordentligt vackert belägna lilla Karlsborgs holme utanför Haga.

Foto Claïsson, Råsunda.

KRONPRINSESSAN MARGARETS SISTA VILORUM. En vy över den nyinvigda kungliga gravplatsen vid Haga med det däråresta granitkorset synligt på höjden, från Norra Brunnsviken. *Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.*

KONUNG GUSTAV VID SIN ÅTERKOMST FRÅN UTLANDSRESAN och det därunder inträffade allvarliga olyckstillbudet mottagen av huvudstaden man ur huse och hälsad med sång och jubel. — Foto. Claësson, Råsunda. — Klische: Goes Bildbyrå & Klischeestätt, Gbg.

Arbetet med iordningsställande av platsen för det angivna ändamålet har pågått sedan 1 mars och var slutfört med april månads utgång, då också arbetet med iordningsställandet av kronprinsens familjegrav nått sin fullbordan. För angivande av platsens karaktär har på dess högsta punkt rests ett jättestort gra-

nitkors, vilket efter kronprinsens egen anvisning ritats av arkitekt Ferdinand Boberg medan själva den grav, som blir vår framlidna kronprinsessas sista vilorum, murats helt under jorden och täckts med ett horisontalt liggande granitblock, även det efter kronprinsens anvisningar försett med en enkel skulptural

Efter fotograf. Klische: Gots, Gbg.
FRÅN KONUNGENS UPPEHÅLL I BADEN-BADEN. Svenska delegaterna i Genua, statsministern Branting och justitierådet Trygger (på baksätet) samt, för dem, konungens uppvaktnings hertig d'Otrante och envoyén Sandgren ävensom förste livmedikus Olin lämna Stephaniehotellet i B.-B. för att besöka H. M.

HOTELLDIREKTÖREN BRAUN I NIZZA som förde konungens bil vid olyckstillfället på ett så råddigt och skickligt sätt att H. M. nämnde honom som sitt "livs räddare". Foto Albin, Monte Carlo. — Klische: Sjoberg, Gbg. Foto. för H. 8 D. — Text å sid. 543.

utsmyckning av bildhuggare Gustaf Sandberg. Stenen är en mäktig häll av Upplandsgranit, vägande icke mindre än 6,000 kg. och bär förutom den ornamentala utsmyckningen den bortgångna furstinnans namn, födelse- och dödsår samt följande citat ur Uppenbarelseboken: "Lovet och priset och visheten och tacksägelsen och äran och makten och starkheten tillhöra vår Gud i evigheters evighet".

Holmen har i och med invigningen till det nya högtidliga ändamålet fått namnet: *Kungliga familjens begravningsplats vid Haga*, och namnet Karlsborg har fullständigt upphävt.

Det hade först varit meningen att överflyttandet av kronprinsessan Margaretas stoft till det nya vilorummet skulle äga rum den 12 maj, tvåårsdagen av hennes jordfästning i Storkyrkan, men på grund av att konungens hemresa från utlandet blivit fördröjd hade begravningen måst uppskjutas till den 15 s. m. Klockan nio på morgonen utgick processionen från Storkyrkan med kistan placerad på en öppen vagn, dragen av fyra hästar i tunga svarta schabrak, och efterföljd av vagnar med konungen, kronprinsen med sina barn samt den kungliga familjens övriga medlemmar, ärkebiskopen och de assisterande prästerna samt ett fåtal inbjudna, och

PRINCESSAN AXEL AV DANMARK med sin yngste son. Efter en av Atelier Jäger, Stockholm, i dagarna tagen kamerabild av prinsessan Margareta, äldsta dotter till hettigparet av Västergötland och förmäld med prins Axel av Danmark. Den lille prinsen är född den 9 mars.

PRINS CARL MED SIN DOTTERSON. Prinsessan Margaretas äldste son, prins Georg, med sin morfar, prins Carl. Foto. Jäger, Skinn. Kläder Sjöberg, Gbg.

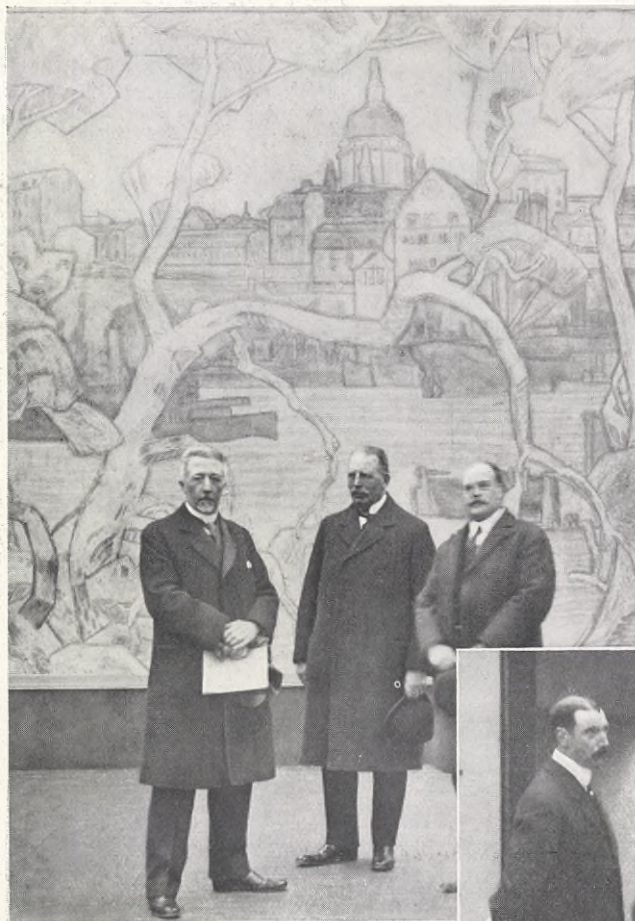
uppvaktningen. Före och efter tåget hölls vakt av olika avdelningar kavalleri och vägen gick från Storkyrkan Slottsbacken nedför över Norrbro och Gustaf Adolfs torg samt Fredsgatan, Drottninggatan, Norrtullsgatan och genom Haga södra grindar fram till begravningsplatsen.

Akten ute på holmen avsåg först begravningsplatsens invigning, vilken förrättades av ärkebiskop Söderblom enligt ritualen, varpå av de fem assisterande prästerna upplästes olika bibelspråk och till sist bönen Fader vår. Omedelbart därefter förrättades gravsättningen efter enligt kronprinsens önskan synnerligen enkla former. Kistan sänktes i graven och stenhällen pålades under det en kör sjöng hymnen "Vilken är den stora skara, som för Herrens anlet står" av Mozart samt "Gud, när skall jag därtill komma att jag får ditt anlet se", av R. L. Pearsall. Efter att så Välsignelsen lästs och en psalm sjungits unisont var den i all sin enkelhet oändligt vackra och stämmingsfulla högtidliga akten avslutad.

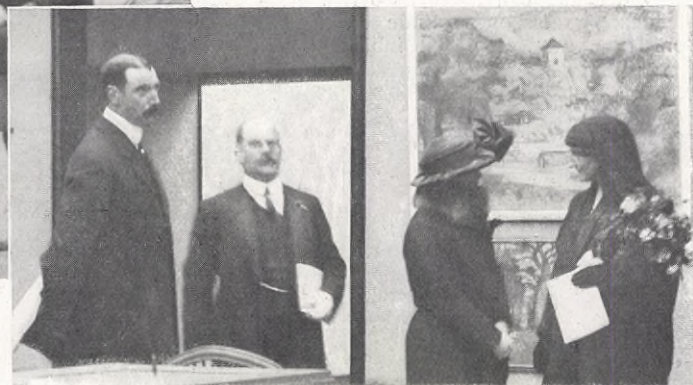
Jorden har slutit sig över en av Sveriges i alla tider folkäraste furstinnor.

PRINS EUGENS UTSTÄLLNING I KÖPENHAMN.

PRINS EUGEN UTSÄLLER en stor samling av sina främsta arbeten å Konstforeningen i Köpenhamn. Vår bild visar H. K. H. framför en av sina stora kartonger för stadshuset i Stockholm "Katarina kyrka". Närmast står hovmarskalken friherre Rolf Cederström och etatsrådet Wilhelm Hansen, vilken senare efter prinsens avresa såsom dennes representant mot/og danska konungaparet vid invigningen bär en blomsterbukett. — Efter fotografier. —

Danska konstforeningen har i De Fries stora utställningslokaler i Köpenhamn i dagarna öppnat en märklig utställning, i det en utomordentligt representativ, retrospektiv samling av prins Eugens målningar till ett antal av mer än 200 där sammanförts.

För oss här i landet har den furstlige konstnären i sin konst kanske mer än någon annan lyckats gripa det djupast äkta i svensk natur i olika skiftningar och giva de vackraste uttrycken åt den rika omväxling svensk natur äger. För en dansk publik skulle måhända det helt olikartade i denna svenska naturkonst mot den danska kunna tänkas främmande och oförståelig. Men så har icke blivit förhållandet, i det väl sällan i dansk press en så enstämmig hyllning och beundran kommit till synes som inför denna utställning. — Man bortser helt från konstnärens personliga höga ställning och bedömer hans konst såsom sådan och kommer därvid till enbart entusiastiska uttryck. Och det märkligaste är att dessa naturskildringar och stämningar så som väl intet konstverk och ingen beskrivning vunnit danskt intresse för en intimare kännedom om den underbara svenska natur konstnären här skildrar. *

FINSKT REGERINGSSKIFTE. Statsministern Vennola (t. v.) och utrikesministern Holsti, vilken senares åtgöranden i Warschau vid avtal med Polen och Estland föranlett krisen. — Text å sid. 543. — Efter fotografier. — Kliché: Gota, Gbg.

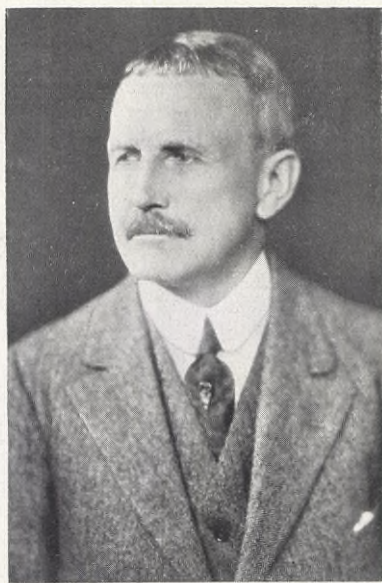

DEN BLIVANDE SVENSKA KYRKAN I KRISTIANIA "MARGARETAKYRKAN", till vilken grundsten lägges den 28 maj. Modell till kyrkan, vars arkitekt är professor L. J. Wahlman, Stockholm. — Foto. Rosengren, Sthlm. — Kliché: Göts, Gbg.

Med den norske upptäcktsresanden *Carl Sofus Lumholtz* bortgick en av samtidens främste etnografiska forskare. Född 1851, student 1869 o. teol. kand. 1876 anträdde han sin första resa 1880 i och för studiet av Australiens vilda stammar. Han återvände 1884 med ett synnerligen rikt och betydande vetenskapligt utbyte.

Det forskningsfält, på vilket han nedlade sitt huvudsakligaste arbete blev emellertid Mexiko. Under åren 1890—93 levde han, åtföljd av amerikanare och den svenske naturforskaren C. V. Hartman, bland norra Mexikos indianstammar och medförde därifrån de första etnografiska och arkeologiska samlingarna från dessa dittills outforskade trakter. Redan 1894 startade han en ny, fyra-årig, expedition till ett par något sydligare stammar, denna liksom även de följande mexikanska färderna åren 1898—99 och 1909—11, med mycket gott resultat. Dessa sina tidigare forskningsresor har Lumholtz populärt skildrat i "Blandt menneskeædere" med motiv från Australien och "Blandt Mexikos Indianere" och "New Trails in Mexico" med stoff från de amerikanska resorna. Kriget hindrade honom att fullfölja en tidigare uppgjord plan att genomföra

Kliché: Sjoberg, Gbg.
D:R CARL LUMHOLTZ, den berömda norske forskningsresanden.
F. 1851. † 5 maj.
Efter porträtt taget i New York dec. 1921.

Forts. å sid. 539

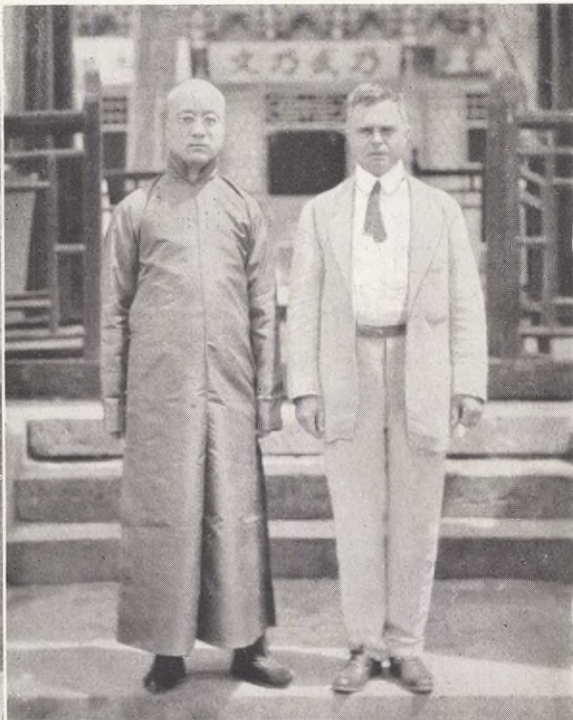
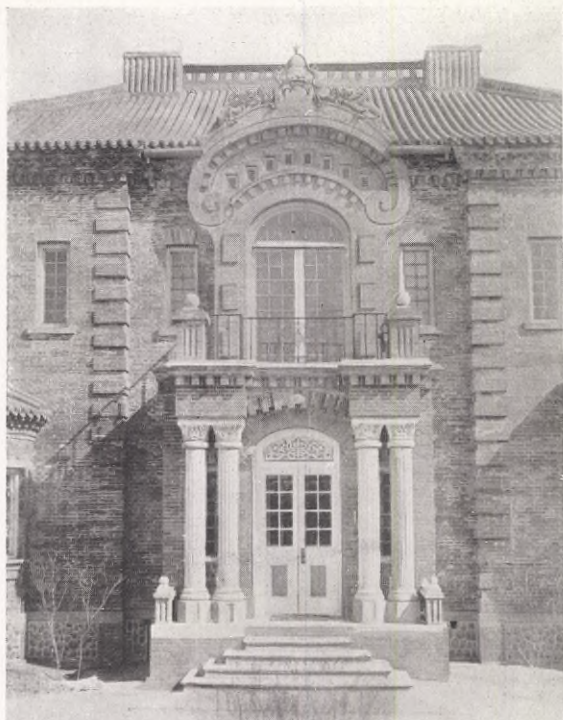
KÖPENHAMNS PRÄSTER I MALMÖ på inbjudan av Malmö prästsällskap. — Foto. Ohm, Malmö — Kliché: Göts, Gbg. — Text å sid. 539.

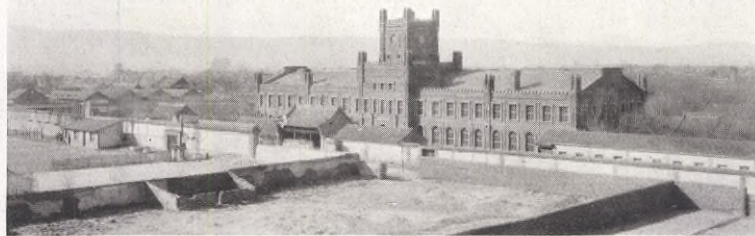

1. KRONPRINSEN MED EARN, KONUNGEN, PRINS BERNADOTTE, PRINS LENNART och övriga medlemmar av K. huset, när tåget lämnar Storkyrkan.
2. PROCESSIONEN ANLÄNDER TILL DEN NYA K. GRAVPLATSEN VID HAGA.
3. STENHÄLLEN ÖVER DEN K. FAMILJENS GRAV.
4. GRAVKORSET, som utmärker platsen. — Se text å sid. 531. (1—2. Pressfotos. 4. Foto. Claësson, Sthlm.) — *Klické: Sjöberg, Öbg.*

1. PROFESSOR NYSTRÖMS SVENSK-KINESISKA FORSKNINGSPENNINGEN I Taiyuanfu, Shansi.
2. PROFESSOR E. T. NYSTRÖM med en f. d. student, nu distriktsämbetsman
3. GEOLOGEN, FIL. KAND. ERIK NORIN, som arbetar för professor Nyströms forskningsinstitut

4. RIKSMUSEI ZOOLOGISKE SAMLARE DAVID SJÖLANDER, som har det svensk-kinesiska institutet till högkvarter.

5-6. SHANSI-UNIVERSITETET. 5. En bild med tornur från Linderöth i Stockholm. 6. Nybyggnad för ingenjörsvetenenskap, fullbordad 1922.

Text å sid. 518.
Efter originalfotos

Klick: Gols, Öbg.

Vi ha från professor E. T. Nyström vid Shansi-universitetet i Taiyuanfu emottagit en den 7 mars av-sänd skrivelse jämte ett antal intressanta bilder från Shansi, "the model province in China", jämte referat därtill ävensom en av fil. kand. E. Norin författad kort avhandling om provinsens geologi. Vi återgeva samtliga fotografier med texter och referat ävensom utdrag ur kand. Norins beskrivning från västra Shansi. Ur det älskvärda brev, som åtföljde försändelsen citera vi: "Hvar 8 Dag finner sin väg även till dessa avlägsna trakter och jag försäkrar att den är synnerligen välkommen."

Shansi-provinsen, belägen, som Hvar 8 Dags läsare nog känner till, sydväst om Peking, är utan tvivel den bäst styrda landsändan i Kina. Sedan 10 år tillbaka har den framåtsträvande guvernören, Yen-Hsi-Shan, suttit här i orubbat bo och genom målmedvetet arbete vunnit sig den allmänt använda äre-titeln "The Model Governor". Icke blott det faktum, att fred nu rått under ett decennium med frånvaro av de rövareband, som i många andra provinser göra livet osäkert, har varit till omätligt gagn för folket här, utan guvernör Yen (som är 38 år gammal) har också tagit personligt initiativ att på alla områden införa nyttiga reformer. Soldaterna äro väl betalda och väl disciplinerade. Penning-väsendet väl ordnat; sedlar kunna när som helst utbytas mot klingande silver. Tusentals elementar-skolor öppnade, 7 högre bildningsanstalter i huvudstaden Taiyuanfu; träd planterade i tiotal miljoner. Nya automobil-vägar byggda (2,500 km. äro under byggnad), delvis med militärbete. Regelbunden auto-bus-trafik från Taiyuanfu till flera avlägsna orter.

I dessa och ardra arbeten stödes han effektivt av ett 50-tal av Shansi-universitetets gamla elever, nu alla män i staten. T. ex. chefen för den civila administrationen, chefen för polisväsendet, landshövdingen i Södra Shansi, rektorn för universitetet, m. fl.

*

Professor E. T. Nyström återkallades till sin gamla

ställning i Shansi Universitet 1920. Vid sidan av sin verksamhet där har han startat ett forsknings-institut, där flera svenskar hava arbetat och skola arbeta.

Så har t. ex. fil. kand. E. Norin bedrivit ingående geologiska studier, särskilt av Tzu-chin-shan — eller i översättning Det purpurfärgade Guldberget, — som med flera toppar, isolerat och oväntat, reser sig över västra Shansis sandstensplatå. Klipporna bestå av eruptiva bergarter, som under en tidigare geologisk period pressats upp mot jordytan utan att dock fullt nå fram till densamma (en s. k. lakkolit). Det överliggande lagret har under tidernas lopp nöts bort och dessa eruptiva bergarter liksom även rester av en gammal vulkanrater framträda nu i jordytan. I likhet med detta ur geologisk synpunkt mycket intressanta bergparti komma flera områden inom Shansi-provinsen att göras till föremål för vetenskapliga undersökningar.

Nitton hindubarn från en av Frälsningsarméns skolor i Indien befinna sig f. n. på besök i Sverige. De små — samtliga i åldern 7—14 år — åtföljas av en engelsk lärare och tvenne svenska missionärer, som till vårt språk skola översätta barnens, på deras eget modersmål framförda budskap. Färden avser att göra propaganda för Frälsningsarméns missionsverksamhet.

SVENSKA OCH KINESISKA BARN i en stor tempelklocka vid de Dubbla Pagodernas tempel strax utanför Taiyuanfu, Shansi. Fr. v. Joan och Winifred Wang, döttrar till chefen för Shansi-universitetets ingenjördepartement, t. h. Violet och Gunnar Nyström, dotter och son till professor och fru Nyström. — Kläder: Sjöberg, Gbg.

Foto. Örm, Malmö.

Kläder: Sjöberg, Gbg.

HINDU-BARN I MALMÖ.

En vänskaplig förbrödning med en liten skånsk kavaljer.

HUR AUTOMOBILVÄGAR LÄGGAS I KINA.

Efter fotos och referat från professor E. T. Nyström vid Shansi-universitet i Taiyuanfu, N. Kina.

Vidst. bild: EN AV DE NYA AUTOMOBILVÄGARNE STARTAS VID TAIYUANFU, provin- sen Shansis huvudstad, mars 1921.

Mellerst: AUTOMOBILVÄG NÄRA SIN FULLBORDAN. Å bilden synas ridande profes- sörerna Aust och Nyström, ins- pektörer för denna vägbygg- rad, samt gående framför dem mrs Aust.

Nederst: AUTOMOBILVÄG I SHANSI inför sin invigning av ett sällskap, som anlänt i bilar till Gula floden vid Shansis västra gräns.

Lillemor Aug, Björgera Lärkstämme, Göteborg

D:R LUMHOLTZ. Forts. fr. sid. 535.

delar av Nya Guinea. I stället gjorde han 1914 och 1915—16 tvenne Borneo- resor, under vilka han lyckades filma en del av infödingarnas religiösa ceremonier, göra ordsamlingar och uppteckna sagor m. m. På dessa resor ådrog han sig emellertid den tropik- sjukdom, som den 5 maj i år ändade hans liv. Han var vid sin död 71 år gammal.

Till bild å sid. 535.

Ett antal representanter för Köpenhamns präster, med även kyrkoherden i svenska församlingen där- städes bland sig, voro onsdagen den 10 maj av Malmö Prästsällskap inbjudna till besök i Malmö. De danska gästerna besågo såväl flera av stadens kyrkor som det gamla intressanta Malmöhus slott. Pastor

E. With, som framförde Köpenhamnsprästens tack, uttryckte en förhoppning om ett fortsatt fastknyttande av förbindelserna mellan de två städernas prästerskap.

Överst: FRAMFÖR K. SLOTTET I BRYSEL, när belgiska konungaparet ankommer med sina kungliga gäster efter att ha ledsagat dem genom staden.

Därunder: T. v. De två monarkerna jämte prins Leopold och amiral Beatty, t. h. drottningarna, i vilkas vagn jämoäl äkter earl Haig och engelske ministern i Bryssel.

Efter fotografier. — Kläckes Sjöberg, Gbg.

Vidst. bild: PRINSEN AV WALES ANKOMMER TILL JAPAN. Ankomsten i Yokohama, där den engelske fursten mottogs av den japansiske prinsen Hagashi Fushimi. — Se bilderna å följande sida.

Efter fotografier. — Kläckes Sjöberg, Gbg.

Konung Georg och drottning Mary av England anlände den 8 maj till Bryssel för att avlägga besök hos Belgiens konungapar. Stadens innevånare mottogo de kungliga gästerna med stor entusiasm och på aftonen gävo konung Albert och drottning Elisabeth en strängt privat middag. Man gör knappast orätt i att sammanställa detta personliga möte med de senaste politiska tillfrågelse.

Tillfölje det starka illustrationsmaterialet måste Veckans Porträttgalleri stå över till nästa nummer.

PRINSENS AV
WALES BESÖK
JAPAN.

Överst: Ankomsten till Yokohama den 12 april, där den unge västerländske fursten, lätt igenkännlig i bildens mitt, högtidligen möttages.

Därunder: I TOKIO. De båda tronföljarna på väg till kejserliga palatset.

Nederst t. v.: Japansk folksamling vid äreporten framför stationen i Tokio.

T. h.: Prinsens av Wales residens under vistelsen i Tokio.

Efter fotos insända av en svensk i Tokio.

Klitché: Sjöberg, Gbg.

Till vignettbilden

Den 22 och 23 d:s hålles stor turistkonferens i Mariestad, vid vilken stats- och kommunikationsministrarna, landshövdingarna samt representanter för turistsammanslutningar och statsbanorna i Sverige, Norge, Danmark och Finland inbjudits.

foto. Peterson, Älvskarleö.

Klicché: Göta Riksråd & Klicchéanstalt, Gbg

FRÅN SVENSKA SPORTFISKAREFÖRBUNDETS TÄVLINGAR VID ÄLVSKARLEÖ den 6-7 maj. Grupp av deltagarne vid prisutdelningen, därvid 1:a pris tilldelades godsägaren Th. Ankarcröna, Borup (*).

Foto. Johansson, Göteborg.

Klicché: Aug. Sjöbergs Klicchéanst., Gbg

P. O. STOKKEBYES KVARN-AKTIEBOLAGS STORA HAVRE-KORNGRYNS-KVARN (AXA HAVREGRYN) i Agnesberg, Göteborg, hemsökt av en svår eldsvåda, som dock ej nådde upplaget.
Text å sid. 543.

REGERINGSSKIFTE I FINLAND.

Till bild å sid. 534.

Finlands statsminister Vennola har den 12 maj inlämnat sin och hela regeringens avskedsansökan. Som officiell orsak angives riksdagens vägran att godkänna propositionen om Warschau-avtalets ratificering. I själva verket innebär regeringens handlingssätt att den ställer sig solidarisk med och önskar skydda utrikesministern Holsti. Det är nämligen denne, som avslutat det ur finsk synpunkt föga lyckliga avtalet med Polen och Estland, där särskilt bestämmelsen om Finlands iakttagande av en "välviljig hållning" i den händelse någon av de övriga avtalsundertecknande staterna, skulle utan eget förvållande utsättas för anfall, blivit föremål för enhetlig, skarp kritik. Under lördagens riksdagsdebatt avgavs också ett av stark majoritet buret misstroende votum mot Holsti. Situationen försvåras mycket därigenom att intet av riksdagspartierna betraktar sig som ansvarigt för krisen och ej heller anser sig kunna bilda en ny ministär. Det förefaller emellertid som hade Vennola just räknat med detta och Finlands president Ståhlberg har även anmodat ministären att t. v. kvarstå som expeditonsminister, därvid stats- och utrikesministrarna eventuellt skulle byta plats. Huruvida detta låter sig göra emot en enhällig folkopinion mot Holsti återstår att se.

Till bild å sid. 532.

Vid den automobilolycka, för vilken konung Gustaf nyligen var utsatt (se H. 8 D. n:r 32, sid. 502) fördes konungens bil av M. Braun, ägare till hôtel d'Angleterre i Nizza. Att olyckan icke antog större dimensioner får i hög grad tillskrivas M. Brauns rådhighet och skicklighet. Konungen uttryckte också flera gånger sin tacksamhet och yttrade bl. a.: "Ni har räddat mitt liv, M. Braun". H. 8. D. har därför skyndat sig från ort och ställe förskaffa ett nytaget porträtt av en man, vars namn kan fogas till dem Sveriges historia nämner såsom räddare av svenska konungar ur livsfara.

Till bild å sid. 535.

Det önskemål den stora svenska kolonien i Kristiania sedan åratals närt, att få egen kyrka och församlingshus, står nu inför förverkligande. Sedan Kristiania kommun lämnat fri tomt å Hammersborg och Sveriges riksdag anslagit 125,000 kronor samt slutligen — och ej minst — enskilda insamlingar bland svenskar i alla delar av Norge givit gott resultat, skall nu, närmare bestämt den 28 maj, grundstern läggas till den blivande "Margaretakyrkan", uppkallad efter den bortgångna furstinnan, som under sin livstid egnade denna angelägenhet stort intresse.

Sveriges minister i Norge, friherre F. Ramel har som hedersordförande i byggnadskommittén och Svenska kyrkoföreningen lämnat denna hjärteangelägenhet för den svenska kolonien allt stöd och vår generalkonsul i Kristiania, Arvid Bergvall, har med outtröttlig energi egnat tid och kraft åt lösningen av den ekonomiska frågan och därvid ernått ett utomordentligt resultat. Även i Sverige visas stort intresse för den nya kyrkobyggnaden och har sålunda Karlstads stift beslutat skänka orgelverket, medan i Göteborgs stift pågår en insamling för att skänka altaret med vad därtill hör.

Till bild å sid. 542.

P. O. Stokkebyes havre-korngrynskvarn, Agnesberg, Göteborg, varifrån det bekanta grynmärket Axå utgår, härjades onsdagen den 10 maj av en fruktansvärd eldsvåda. Elden utbröt strax efter kl. 12 midd. efter en kraftig explosion.

Elden spriddes med otrolig hastighet genom hela

Foto. Reimers, Gälle. Klitché Gots, Ghp.
SVENSKA SNÖMASSOR: Den 14 april vid Tolfta bro å Tierp — Strömsbergsträckan.

byggnaden. I kvarnen voro vid olyckstillfället tolv arbetare sysselsatta, varav fyra svårt brändes, och en av dessa senare avlidit. Själva kvarnen, som var en av Sveriges största och modernaste, blev ödelagd, men de starkt hotade, angränsande byggnaderna räddades, däribland själva lagerbyggnaden. Skadorna uppgå till ca 1 mill. kr. Den brunna fabriken kommer omedelbart att återuppbyggas.

Till bild å sid. 544.

Lorensbergsteatern i Göteborg har för sitt senaste program gjort författarekombinationen Strindberg—Shaw. Medan i "Leka med elden" den för Strindberg egendomliga, bittra och bitande, starka dramatiska stämningen dock ställvis träder fram och låter åskådaren se glimtar av en dramatikers mästare, sjunker Shaw i sitt farsartade skådespel "Katarina den stora" betänkligt under mästarnivån. Ljuspunkterna äro här ett par verkningsfulla angrepp på engelsmännens nationaldrag som "prigs", d. v. s. självsäkra, självbeundrande och framför allt till ytterlighet korrekta, och dessa egenskaper demonstrerades förträffligt av herr Gösta Cederlund och fröken Dora Söderberg. På den ryska sidan visade fru Pauline Brunius som "Katarina den stora" prov på virtuositet och charmanta historiska toaletter. Bland de övriga hade herr John Ekman gjort en god studie av den supige, men listige furst Potemkin.

I "Leka med elden" presterade huvudrollernas innehavare, fru Elsa Widborg och herr Gösta Cederlund en skådespelarkonst av verkligt hög rang.

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genrebilder - - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å varje häftes första sida. Honorering vid antagandet. - - - - -

Den antagligen sista premiären för säsongen vid Stockholmsteatern ägde rum den 11 maj på *Dramatiska teatern* och blev märkligt nog en verklig högtidsstund, en av de bästa teaterkvällar, som förekommit under hela säsongen. Då upfördes nämligen den finske arbetarediktaren Alexis Kivis (Stenvall) bästa skådespel, "Sockenskomakarne". Kivi, som för jämnt femtio år sedan avled sinnessjuk efter ett liv i fattigdom och elände, har här givit oss en komedi så bräddfull av liv, iakttagelser och människokännedom, att dess motstycke knappast torde vara att finna inom något lands dramatiska litteratur utom i Danmark med dess odödlige Holberg. Det är ju naturligt, att ett så äkta nationellt stycke som denna finska bondekomedie endast med yttersta svårighet skall kunna uppföras utom det egna landets gränser och i själva verket var också uppförandet i Stockholm urpremiär för utlandet. När så skedde var det också med biträde av ett par

fotos Allard, Göteborg.

LORENSBERGSTEATERN I GÖTEBORG:
Överst: August Strindbergs "LEKA MED ELDEN", fr. v. herr Gösta Cederlund (soffen), fru Elsa Widborg (sonhustrun) och herr Martin Ericsson (vännen).

Därunder: Bernhards Shaw's "DEN STORA KATARINA". Fru Pauline Brunius (i huvudrollen) och herr Gösta Cederlund (engelsk kapten) i 2:a akten. Text å sid. 543.

åktfinska skådespelare, Axel Slangus, vilken utförde huvudrollen, en av hans bästa skapelser från Svenska teatern i Hålsingfors, och Waldemar Wohlström från samma teater, vilka båda även bidragit vid iscensättning och instudering av pjäsen. Herr Slangus förlänade åt den perfide skomakarepojken Esko ett liv och en nyansrik karakterisering, som var oöfverträffad, och herr Wohlström hade av sin vida mindre roll som skraddare med utsöktaste skådespelarkonst gjort en

liten studie av ytterligt komisk verkan. Bland övriga medverkande stodo Lars Hanssons försupne livari fullt på höjd med de bästa karaktärssaker han förut åstadkommit och Uno Henning hade en temperamentsfull scen vid den för övrigt glänsande iscensatta bröllopsfesten.

Kliché: Göta Bihörä & Klichéanstalt, Gbg.

Fotos Almberg & Freinitz, Stilm.

HERR WALDEMAR WOHLSTRÖM (Antres) t. v. och HERR AXEL SLANGUS (Esko) i "Sockenskomakarne" på K. Dramatiska Teatern.

Kliché: Göta, Gbg.